

JAUME BARTUMEU CASSANY
EXCAP DE GOVERN

La solució és la urbanitat i el civisme

Quan la sensació d'incivisme s'escampa

La discrepància democràtica forma part de la naturalesa del nostre sistema constitucional. Perquè la discrepància no acaba en una confrontació civil és necessari que els líders polítics respectin tant la lletra com l'esperit de la Constitució, que fou fruit del consens. Un consens que l'actual Consell General, tots els grups sense excepció, ha decidit que és un vestigi històric que no cal ni esmentar.

L'única manera que existeixi un ordre polític estable, que garanteixi alhora els drets de la ciutadania i l'exercici de les llibertats, és el respecte a l'Estat de dret.

Bertrand de Jouvenel ens va advertir ja, en el segle passat, dels perills de la democràcia totalitària, atesa la tendència a l'expansió que el poder polític pot comportar.

La continuïtat i l'estabilitat de la societat democràtica i l'assoliment d'un desenvolupament just i durador depèn de dos factors, que sovint oblidem: el civisme i la urbanitat, concepte que podem assimilar al saber estar i conviure en societat.

Cada dia veiem que va fent camí el contrari: la manca de civisme i d'urbanitat, una actitud intolerable que permet despreocupar-se de les conseqüències dels propis actes sobre la gent propera i la col·lectivitat.

La manca de civisme i urbanitat comença per la falta

d'educació, que consisteix en col·lar-se a les cues de la botiga, en parlar en veu alta per telèfon al bus o en llençar a terra les burilles de les cigarretes.

La manca de civisme segueix, en un esglaó superior, quan es fa trampa en la declaració fiscal, per no pagar la part que ens pertoca per mantenir els serveis públics, o davant els serveis socials per beneficiar-se de subsidis als quals no es té dret. I segueix quan es corromp un funcionari per guanyar una adjudicació o es passeja la família en vehicles del Govern.

L'incivisme no és pas un mal específic d'Andorra. Està escampat arreu d'Europa.

La història del segle XX ens demostra que aquest "primer jo" és destructor. La manca de civisme malmet la societat trencant els sentiments de solidaritat i de lleialtat que fonamenten la col·lectivitat nacional. I així es contribueix a posar en qüestió la ciutadania i la democràcia.

Montesquieu va descriure la falta de civisme com "el senyal de la decadència dels costums d'un poble" i George Orwell va sentenciar: "la incivilitat no és pas un acte de rebel·lió sinó que és l'expressió d'un menyspreu mandrós per la civilització."

Hem d'estar d'acord amb Victor Hugo quan deia: "La incivilitat no és pas una llibertat, és una covardia."

És hora que despertem. Tot

va fent com si visquéssim en una bombolla, lluny del soroll del món. Cal trobar l'equilibri entre on es vol arribar i fins on es pot anar.

Mentrestant el missatge que s'instal·la és que continuem sent un país on els contactes pesen més que els mèrits, on l'accés al poder s'utilitza per afavorir persones de l'entorn i on els mecanismes de control fallen de manera sospitosa.

Hem de fer el que calgui perquè la corrupció i el tràfic d'influències, que està minant la democràcia dels nostres veïns del sud, no arrel·li a casa nostra.

La corrupció no és només una immoralitat pública. És una malaltia econòmica. Allà on s'instal·la, la inversió es retreu, el talent marxa, el funcionari es degrada i la política es converteix en un mercat opac.

És un procés corrosiu. Debilita la confiança en les institucions. Converteix el votant en un cínic resignat o en un radical que ja no escolta ni dialoga. I prepara el terreny perquè la democràcia sigui substituïda per perillosos experiments que es disfressen d'alternativa.

Però tenim un Govern que no governa, viu d'anuncis. Hi ha símptomes que fan pensar que el Govern ha caigut en una mena d'afàsia comunicativa, plena de generalitats sense cap substància i d'abusos del llenguatge políticament correcte.

Caldrien més fets, concrets i actuals, i menys paraules.